

2. LF UK
V Úvalu 84
150 06 Praha 5 Motol
Děkanát
referát postgraduálních studentů
k rukám: Mgr. Soňa Tomková

VÁŠ DOPIS ZN.: 19/07-ST
ZE DNE: 21.2.2007
NAŠE ZN.:

Oponentský posudek doktorské dizertační práce

MUDr. Jany Dáňové

„Kontraindikace očkování a používání alternativních vakcín u dětí v České republice“

Předložená práce má 81 stránek textu, včetně 74 citací literatury, 7 publikací autorky související s dizertační prací, 16 tabulek a 2 grafy.

Práce je rozdělena na 14 kapitol, 5 úvodních, 4 kapitoly vlastní práce, obsahem dalších kapitol jsou souhrny česky a anglicky, literatura, seznam zkratk a publikace autorky související tématicky s dizertační prací.

Úvodní kapitoly se zabývají cílem práce, úvodem do problematiky očkování, popisem významu očkování s poukázáním na výskyt epidemií infekčních nemocí vakcinací preventabilních v řadě zemí v důsledku snížení proočkovanosti a zdůrazněním významu kolektivní imunity. Dlouhodobé údaje o počtech úmrtí a onemocnění dětí na území ČR v důsledku infekčních nemocí v závislosti na zavádění jednotlivých očkování jednoznačně dokazují význam primární prevence. Krátký pohled do historie je následován poměrně rozsáhlou kapitolou, zabývající se obecnými principy očkování, včetně legislativy v ČR. I když od 1.1.2007 došlo ke změně legislativy změnou vyhlášky o očkování, děti zahrnuté do studie byly očkovány dle vyhlášky předchozí. Podrobný je i přehled hlavních kontraindikací očkování.

Hlavní sledované problémy v této práci jsou:

Zjistit frekvenci a příčiny neprovedení očkování v rámci pravidelného očkovacího kalendáře u dětí ve věku 0 – 4 let a analýza frekvence používání alternativních vakcín, tzn. neurčených MZ ČR v rámci strategie celoplošného očkování dle očkovacího kalendáře.

Vlastní práce je zahájena uvedením metodiky. Formou průřezové studie byla provedena retrospektivní analýza lékařských záznamů v souboru 5038 dětí ve 24 pediatrických obvodech v různých lokalitách ČR. Pro sběr dat byl připraven dotazník, pokyny pro jeho vyplňování pediatry příslušných obvodů a kódový systém pro jednotlivé proměnné, nejpodrobnější pro jednotlivé kontraindikace.

V kapitolách 7, 8 a 9 jsou uvedeny výsledky studie, diskuse, závěry a doporučení.

Studie nepotvrdila, že odmítání očkování rodiči by významně ovlivňovala procento očkovaných dětí. Na žádost rodičů je naopak významně ovlivňováno procento použití alternativních vakcín. Při hodnocení počtu kontraindikací u jednotlivých typů očkování jednoznačně nejvyšší procento bylo zaznamenáno u DTP-Hib (60,3%). Z hlediska hodnocení jednotlivých typů kontraindikací se nejvíce uplatnily kontraindikace neurologické (39,2%). Zajímavá je tabulka č. 14, porovnávající podle let narození dětí (2000 – 2004) a základního rozdělení regionů (Praha a ostatní) frekvenci jednotlivých faktorů ovlivňujících počet očkovaných, resp. neočkovaných dětí. Autorka konstatuje, že znalost socioekonomických podmínek rodin by zřejmě často vysvětlila frekvenci používání alternativních vakcín. Z tohoto pohledu by mohla být zajímavá i případná zainteresovanost pediatrů.

Jedná se o téma, kterému je věnována poměrně malá pozornost v domácí i zahraniční literatuře. Přitom, zvolené téma je velmi aktuální a závažné. Pozitivně lze hodnotit, že výsledky práce byly publikovány v domácích i zahraničních periodících.

Autorka přistoupila k práci s plným vědomím potřeby dalšího monitorování proočkovanosti a analýzy neprovedení nebo nedodržení termínů pravidelných očkování určených strategií MZ. Vzhledem k závažnosti bude v rámci probíhající přípravy sérologických přehledů, stejně jako v rámci administrativní kontroly proočkovanosti cestou MZ sledována i tato problematika v celostátním měřítku. Porovnání zjištěných výsledků s výsledky předložené studie bude jistě zajímavé a přispěje k dalším opatřením v této oblasti.

Předložená dizertační práce je kvalitním výsledkem postgraduálního studia v doktorském studijním programu, zabývá se závažným aktuálním tématem, je kvalitně formálně zpracována, kladně lze hodnotit použité metody i interpretaci výsledků.

K práci nemám zásadní připomínky, pouze tyto dotazy:

1. K metodice: - Stanovení kritérií výběru pediatrických obvodů?

- „Zdravotní dokumentace vedená v pediatrických obvodech byla kompletně prověřena a vyhledány byly všechny případy“ – Kdo vyhledával a prověřoval, byly nějaké kontroly?
2. K otázce kontraindikací:
- Nepoměr mezi počtem kontraindikací v Regionu Praha a ostatních při porovnání počtu dětí, vysvětlení?
 - Jednalo se o kontraindikace dočasné nebo trvalé?
 - Kdo kontraindikace posuzoval?
Trvalé kontraindikace mohl posuzovat pouze odborný lékař a pouze v případě trvalých kontraindikací byla odůvodněná aplikace vakcíny proti pertusi s acelulární složkou a proti polio IPV (inaktivovanou poliovakcínou), tzn. použití hexavakcíny.
 - Detail: na str. 48 je počet 291 dětí hodnocen jako 5,7% z celkového počtu sledovaných dětí, na str. 50 tentýž počet jako 5,8%.
3. Graf č.2, str. 61: Jaká alternativní vakcína proti VHB? Hexavakcína? Proč potom neodpovídá polio?
4. Ve výčtu typů vakcín na str. 15 chybí vakcíny konjugované.

ZÁVĚR

Dizertační práce prokazuje předpoklady autorky k samostatné tvořivé vědecké práci,

doporučuji

dizertační práci k obhajobě a udělení titulu Ph.D.

Praha, 2. dubna 2007

MUDr. Jitka Částková, CSc.
vedoucí odborné skupiny epidemiologie
Státní zdravotní ústav, CEM, Praha

Kopie: 3. LF UK, odd. pro vědu a výzkum
Ruská 87, 100 00 Praha 10
K rukám pí. Blanky Alinčové,

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV
Centrum epidemiologie
a mikrobiologie
Šrobárova 48
100 42 Praha 10